

TARTU UNIVERSITET

Fakultet for humaniora og kunst

Institutt for fremmedspråk og kulturer

Institutt for skandinaviske studier

Det norske språket og litteraturen

RUSSISK TEKSTING AV «SKAM»

Analyse av en episode

Bacheloroppgave

Jekaterina Ivanova

Veileder: Maiu Elken

Tartu

2023

Innhold

1. Innledning	4
2. Historie	5
2.1. Skam	6
3. Hva er teksting?	8
3.1. Tekstingens regler	9
3.1.2. Dele inn tekst i linjer	9
3.1.3. Tekstdesign	9
3.1.4. Tekstbakgrunn	10
3.1.5. Bruk av kursiv	10
3.1.6. Bindestrek	10
3.1.7. Forkortelser	11
3.1.8. Tall	11
3.1.9. Store og små bokstaver	11
4. Film	11
4.1. TV	12
5. Vanlige oversettelsesfeil	13
5.1. Typer av oversettelsesfeil	13
5.1.1. Grammatikk- og syntaksfeil	13
5.1.2. Feil oversettelse av ord	14
5.1.3. Inkonsekvent oversettelse	14
5.1.4. Kulturforskjeller	14
5.1.5. Språklokalisering	14
5.1.6. Manglende kontekst	14
5.1.7. Sjargong	14
5.1.8. Maskinoversettelse	15
5.1.9. Feil i originalteksten	15
5.1.10. Slang, idiomer og uttrykk	15

6. Teksttyper og talestiler	15
6.1. Funksjoner for oversettelse av undertekster	16
7. Slang og idiomer	17
8. Forskjeller mellom russisk og norsk.	17
9. Analyse av oversettelsesfeil i «Skam»	18
9.1. Bokstavelig oversettelse	19
9.2. Feil tekststil	19
9.3. Overdrivelse (mange unødvendige ord)	20
9.4. Slang	25
9.5. Positive sider ved oversettelsen	27
10. Diskusjon og konklusjon	29
11. Litteraturliste	30
Resümee	31

1. Innledning

I moderne verden er det lett å se filmer og forstå dem. Nå er filmer oversatt til mange språk på noen måter. Dessverre finnes det fortsatt oversettelsesfeil. Noen ganger er feilene små og endrer ikke innholdet, og noen ganger kan en feil ødelegge helhetsbildet av filmen, reklamen e.l.

Oversettelse er relatert til mange områder av livet vårt: kinematografi, markedsføring, politikk, hverdagskommunikasjon og mye annet.

Hensikten med dette arbeidet er å undersøke kvaliteten på oversettelsen. For dette bruker en norsk serie og dens russiske tekster. Hvis det oppdages noen feil, prøver jeg å forklare dem og komme med alternative forslag.

For å gjøre dette er det verdt å studere historien av oversettelsen og dens utvikling, historien av teksting og dens utvikling, samt typer av feil som kan finnes.

Den praktiske delen av arbeidet er rettet mot serien «Skam». Målet er å undersøke teksten og analysere den. Finn positive og negative sider. Hvis feil blir funnet, vil jeg analysere dem. På slutten av arbeidet trekker jeg en konklusjon av denne typen oversettelse og dens kvalitet.

I dette arbeidet benyttes det en kvalitativ forskningsmetode. Arbeidet vil studere informasjon om temaet oversettelse og teksting. Etter det vil et utdrag fra serien bli sett og en analyse av teksten som er gitt vil bli gjort. Under dette arbeidet vil det bli gjort en analyse av de foreslåtte tekstene på russisk.

2. Historie

Dette kapitlet gir oversikt over oversettelsens historie, hvordan den utviklet seg og hvor den kom fra.

Det er vanskelig å tro, men "oversettere" finnes til og med i «Bibelen». «Gud var sint på selvsikre mennesker og verden ble flerspråklig.» Folk sluttet ikke å snakke med hverandre. Tilsynelatende var det da oversettere dukket opp. Deres mål var å forene mennesker med forskjellige språk.

Hele jorden hadde samme språk og samme ord.

⁶ Herren sa: «Se, de er ett folk, og ett språk har de alle. Og dette er det første de gjør! Nå vil ingen ting være umulig for dem, uansett hva de bestemmer seg for å gjøre.

⁷ Kom, la oss stige ned og forvirre språket deres så den ene ikke forstår den andre!»

⁸ Så spredte Herren dem derfra ut over hele jorden, og de holdt opp med å bygge på byen.

⁹ Derfor kalte de den Babel, for der forvirret Herren hele jordens språk. Og derfra spredte Herren dem ut over hele jorden. ("Nettbibelen," uten dato)

Utviklingen av oversettelse som en virksomhet er fortsatt en gåte den dag i dag. Da kontaktene mellom de ulike urfolkene oppsto, oppsto også den første oversettelsen.

Det eldste bildet av en tolk ble oppdaget på et egyptisk basrelieff fra det tredje årtusen f.Kr., og den aller første oversetteren, som er kjent ved navn, var en egypter, en yppersteprest i Thinis - Ankhurmes. De gamle egyptiske tekstene nevner også «oversettelsens mester», som også beviser eksistensen av oversettere på den tiden. (Linguisticus, 2017)

Oversettelse eksisterte i lang tid bare i muntlig form, uten skriftlig fiksering. Det dukket opp lenge før forfatterskapet kom. Oversetteren som mellommann dukket opp i forbindelse med differensiering av språk. Det er en oppfatning at de første oversetterne var kvinner. Denne antakelsen er basert på tradisjonen med å stjele kvinner fra andre stammer og gifte seg med dem. (Linguisticus, 2017)

Siden arbeidet mitt er knyttet til russisk og norsk oversettelse, anså jeg det nødvendig å finne ut hvem som var de første oversetterne i Russland og i Norge.

De første oversetterne kjent for oss i Russland (i det gamle Russland) var munkene Kirill og Medofius. Det var de som skapte det russiske skriften og alfabetet. Etter dåpen til Rus begynte oversettelsen som virksomhet å utvikle seg raskt. Man begynte aktivt å oversette kristne tekster fra gresk og latin. For eksempel helgenes liv, krøniker og lignelser. Den største feilen på den tiden var at oversettelsene var nøyaktige og bokstavelige. I frykt for den minste forvrengning og feiltolkning av originalen, som kunne følges av anklager om kjetteri, oversatte oversetterne ord for ord, noe som ofte hadde en negativ innvirkning på tekstens stil og betydning, og gjorde oversettelsen vanskelig og uforståelig. I middelalderen begynte man, i tillegg til religiøse tekster, også oversette historiske kronikker. På 1500-tallet dukket navnet Maxim Greka opp i Russland. Maxim Greka var en lærd oversetter fra et gresk kloster. Han oversatte religiøse tekster, korrigererte og supplerte oversettelsene til sine forgjengere, og skrev også ned sine tanker om oversettelsesprosessen - slik dukket det første verket om oversettelsesstudier for landet Rus ut. Fra rundt 1500-tallet begynte oversettere å signere oversettelser med egne navn – før det var oversettelsene anonym. («Экспресс», 2022)

Metode og materialer

Det er to forskningsmetoder: kvantitativ og kvalitativ.

1. Kvalitative metoder inkluderer observasjon, intervjuer, tekstanalyse.
2. Den kvantitative metoden omfatter eksperimenter, undersøkelser, digital analyse.

I dag kombineres disse metodene ofte med hverandre.

I dette arbeidet benyttes en kvalitativ metode. Den kvalitative metoden bruker flere typer forskning. Hensikten med arbeidet er å se hvordan høykvalitets undertekster ble levert og svare på spørsmålene «hvorfor?» og «hvordan?».

1. Hvorfor er disse teksting bra eller dårlige?
2. Hvordan lage gode undertekster? (Laherand, 2010)

For dette arbeidet ble visuell datainnsamling brukt, nemlig å se en episode av serien "Skam". Målet er å studere undertittelteksten og analysere den.

Jeg så og analyserte undertekstoversettelsesfeilene i sesong 3, episode 1 av Skam-serien.

2.1. Skam

«Skam» er en ungdomsserie om tenåringer som går på skolen. Hver sesong tar opp et annet problem: forhold, religion, aksept av seksuell legning, psykiske problemer, rusmidler og så videre. Serien berører en stor sektor av problemer og hver seer vil finne noe nær seg selv.

I hver sesong spiller en annen karakter hovedrollen. Det er veldig interessant å se hvordan hovedpersonene blir sekundære og omvendt. Takket være dette plottet berører serien mange tenåringsproblemer. (Wikipedia, 2017)

Sesong 3

Den første serien tredje sesongen av den tredje sesongen ble valgt for analyse. Da jeg valgte, stolte jeg ikke på handlingen, siden målet var å analysere kun oversettelsen som ble gitt. Isak spilte hovedrollen. Vi blir fortalt historien om problemene hans. Siden han er hovedpersonen, vil mye av analysen være basert på hans ord. Isak er en tenåring som tilbringer tid omgitt av gutter, noe som betyr at analysen hovedsakelig vil bli gjort på dialogene til tenåringsgutter.

Siden sesong 3 har Skam tiltrukket seg et internasjonalt publikum. Fansen ba NRC (studioet som produserte serien) om å gi engelske undertekster, men fansen ble nektet. Forespørslene ble avslått på grunn av at musikken i serien var lisensiert til et norsk publikum, og at lett tilgjengelighet utenfor Norge ville bryte vilkårene i NRKs lisensavtaler. Siden serien kun ble sett på norsk, begynte fansen å dele oversettelsen, skyte blogger, der norsk slang ble forklart. (Myrvang, 2017)

I januar 2017 ble Skam blokkert fra utenlandske seere.

—«NRK (Norsk rikskringkasting AS) har mottatt et krav fra IFPI (Internation of the Phonographic Industry) Norge om umiddelbar geoblokkering av serien slik at den bare kan ses i Norge. IFPI er foreningen for de internasjonale plateselskapene og deres datterselskap i Norge, forteller NRKs advokat Kari Anne Lang-Ree om bakgrunnen for blokkeringa.» (Myrvang, 2017)

I april 2017, før sesong 4-premieren, ble bloggen tatt ned for Norden. Serien har fått betydelig oppmerksomhet fra internasjonale medier for sin unike sanntids distribusjonsmodell i form av fragmenter. (Myrvang, 2017)

«Skam» ble populær på grunn av plottene. Hver sesong tar opp viktige temaer som er aktuelle også i dag.

Ingen steder har jeg funnet de offisielle selskapene som oversatte denne serien. Til dags dato har "Skam" blitt oversatt til russisk av fans. Dette betyr at hele undertekster ikke ble laget av spesialister.

Målet mitt er å sjekke oversettelsen av undertekster. Siden det russiske språket er veldig omfangsrikt, er det ganske mulig at det ikke vil være noen feil i det hele tatt. I dette tilfellet vil jeg gi oversettelsesmuligheter for regionen der jeg vokste opp, eller mer presist, for Ida-Virumaa, byen Narva.

Teksten som er gitt er en dialog mellom tenåringer. Hovedpersonen for denne sesongen er fyren Isak. For det meste er vennene hans de samme tenåringsguttene. Derfor vil analysen for det meste gjøres på talespråket til ungdomsgutter. Det var to voksne i teksten: en politimann og en lærer. De hadde veldig få fraser. Det var 9 setninger totalt.

Resten av teksten er dialog blant tenåringer. De diskuterer sine interesser, problemer og planer. Det var totalt 310 fraser, hvorav 301 var tenåringssetninger. Også i selve serien var SMS. Ikke alle SMS ble utstyrt med undertekster. Siden analysen gjelder undertekster, vil ikke teksten som ikke ble oppgitt undertekster analyseres. Det var svært få slike øyeblikk.

Tenåringer studerer på skolen, ikke i seniorklassen. Gutter diskuterer seg imellom mest jenter, sex og narkotika. Også i teksten er det også en diskusjon knyttet til skolen (for eksempel klasser etter skoletid).

3. Hva er teksting?

«Teksting er kunsten å overføre muntlig språk til skriftspråk.» (NRK, 2013)

Å lese tar mer tid enn å bare lytte på en tekst. Derfor er teksten i tekstingen komprimert. Hovedregelen er å ikke endre hovedbetydningen. Hensikten med teksting er å gjøre teksten så kortfattet som mulig, men samtidig beholde hovedbetydningen. Tekstkomprimeringen avhenger av språket som brukes. Hvis teksten har mange termer, bør dens tyngde reduseres. (Alija, 2022)

Hvis dialoger, filmer og så videre vises for et utenlandsk publikum, blir det laget tekster med en oversettelse på ønsket språk.

Hovedformålet med teksting er ikke å bare oversette teksten, men også å bevare atmosfæren i verket.

3.1. Tekstingens regler

I dette kapittelet vil hovedreglene for utforming av teksting bli gjennomgått. Det er viktig å ikke bare gi seerne muligheten til å lese, men også å gjøre det praktisk mulig. Hver person har forskjellig lesehastighet og oppfatning av teksten. Teksten kan være lett og inneholde lette ord, eller det kan være omvendt. For eksempel leses ordet «hei» mange ganger raskere enn ordet «champagneglass».

3.1.1. Teksthastighet

Teksten skal gå inn når talen begynner og gå ut av rammen når talen slutter. Hvis én linje med tekster vises i rammen, bør den stå i tre sekunder. Hvis to linjer, så seks sekunder. Den maksimale tiden må ikke overstige åtte sekunder. Det er viktig å vurdere innholdet i teksten: komplekse ord og termer, fordi de tar mer tid å lese og forstå betydningen av teksten. Man bør heller ikke glemme publikum: barn, voksne, hørselshemmede eller utlendinger. (NRK, 2013)

3.1.2. Dele inn tekst i linjer

Maksimalt antall linjer kan ikke overstige to. Hvis teksten inneholder et spørsmål og et svar, er det best å sette spørsmålet på en linje og svaret på en annen. Det er tilrådelig å ikke dele ett ord i to linjer, og enda mer å ikke plassere den andre delen på neste ramme. (NRK, 2013)

3.1.3. Tekstdesign

Det er ofte forskjellige plakater på kinoen (ulike plakater inne i filmen, for eksempel reklame). Oversettelsen deres er også viktig for å ordne riktig. Det er veldig vanskelig å sette ny tekst i stedet for den gamle. Fordi bildet skifter. Derfor er teksten også plassert nederst.

Hvis plakaten har en setning, er det også viktig å observere riktig tegnsetting.

Teksten skal ikke overlapse hovedpersonen.

Hvis vi trenger å angi navnet og stillingen til en person i undertekstene, er det to alternativer:

1. Vi overfører navnet og stillingen til person til forskjellige linjer. I dette tilfellet setter vi ikke kommaer. For eksempel:

Katja Ivanova

student ved Universitetet i Tartu

2. Navnet og posisjonen til en person kan stå på én linje, men da må man sette et komma. I dette tilfellet, hvis teksten er veldig lang, kan man dele den i to linjer på et annet sted. For eksempel:

Katja Ivanova, student
ved Universitetet i Tartu

Teksting med navn og stillinger kalles «super». Hvis det er superen i rammen, er det verdt å gi ekstra tid, slik at publikum får tid til å lese dem.(NRK, 2013)

3.1.4. Tekstbakgrunn

Vanligvis er bakgrunnen gjennomsiktig. Unntaket er når teksten legges oppå en annen tekst. Da bør teksten legges i en ramme for å gjøre den lettere å lese.(NRK, 2013)

3.1.5. Bruk av kursiv

Hvis det plutselig er kommentarer eller parallelle samtaler i bakgrunnen, kan bakgrunns tekst bli kursivert. På denne måten vises det at dette ikke er hoved dialogen, men det som blir sagt i bakgrunnen.(NRK, 2013)

3.1.6. Bindestrek

Det er flere tilfeller for bruk av bindestrek:

1. Hvis setningen er for lang og vi flytter den til neste ramme. På denne måten viser vi at tanken ikke har tatt slutt og vil fortsette. Det er verdt å sette en bindestrek på slutten av den første rammen og i begynnelsen av den nye. For eksempel,

Solen skinner
sterkt i dag, fuglene –
– synger og barn går.

2. En bindestrek brukes til å angi ytterpunkter: i tall eller i motsatte retninger.

For eksempel: 7-13 barn, Estland-Norge kamp.

3. Det er tilfeller der man kan bruke ikke bare en bindestrek, men også tre prikker eller et komma. (NRK, 2013)

3.1.7. Forkortelser

Forkortelser bør unngås. Hvis det er plass, er det lurt å ikke bruke forkortelser. Ved bruk av forkortelser er det viktig å forsikre seg om at de er riktige. Noen forkortelser, som «kilogram» krever ikke bruk av «kg» tegnsetting, men det er forkortelser der prikker er påkrevd: for eksempel - f.eks.(NRK, 2013)

3.1.8. Tall

Hvis det er et sted, er det bedre å skrive små tall med bokstaver. Tallene 1-12 regnes som små tall. Hvis vi trenger å skrive ned flere tall, må de skrives på samme måte (med tall eller bokstaver).

Tall over 9999 skrives med mellomrom. Tallene 1000-9999 kan skrives med eller uten mellomrom.

Dato og klokkeslett kan skrives på flere måter: 21.06.2023; 21.6.2023; 21.6.23 7-16 og så videre. (NRK, 2013)

3.1.9. Store og små bokstaver

Begynnelsen av en setning skrives med en stor forbokstav. Egennavn er begynner også med store forbokstaver.

Hvis kan velge, så holder vi oss til små bokstaver. For eksempel cd, men SMS skal skrives med store bokstaver.

Gud staves alltid med stor forbokstav når han refereres til i forbindelse med islam eller kristendom. Når betydningen med gud er svekket, kan du skrive med en liten bokstav. Dessuten, hvis Gud kalles «Herre», vil det bli skrevet med stor forbokstav. (NRK, 2013)

4. Film

De tidligste kjente filmene ble laget av den franske oppfinneren Louis Le Prince, den første var stumfilmen Roundhay Garden Scene laget i Leeds, England i 1888.

Tiden til musikalsk akkompagnement var ikke nok. Derfor brukte man først språk på skjermen allerede i 1903. Det var i Edwin S. Porters eventyr «Onkel Toms hytte». Sammen med utseendet til denne filmen dukker det opp en ny definisjon av «mellomtekster» i kinoens

verden. «Intertitles» - tekst plassert mellom avsnittene i filmer. Med denne metoden kunne filmskaperne begynne å fortelle historier og ikke bare vise den. Nå kunne publikum ikke bare se historien visuelt, men også høre dem.

I 1909 kom M. N. Tropp på ideen om å vise ekstra tekst nederst på skjermen under mellomtekstene. Den nye teknikken ble kalt «teksting». Fordelene med den nye teknologien var at den var økonomisk og enkel å bruke. Takket være denne metoden var det enkelt å begynne å oversette filmer og distribuere dem over hele verden.

Men allerede i 1927 falt tekstingen i bakgrunnen. Lydopptak hadde dukket opp i kinoens verden. Nå kunne publikum ikke bare se, men også høre skuespillerne. Slike filmer begynte å bli kalt «lydfilmer». Dessverre bestemte slike filmer seerkretsen på den tiden. Bare de som kunne språket kunne se dem. Dessuten ble eksporten av filmer nesten umulig og problematisk.

Deretter ble dubbing oppfunnet. «Dubbing» - introduksjonen av ekstra lydspor på et annet språk. Denne metoden virket for komplisert og dyr. Derfor trengte filmskaperne en annen idé. Så de gjenoppfant tekstingen. Denne metoden var enkel å bruke og ikke dyr.

Til tross for fordelene har tekstingen også sine ulemper. I noen land finnes det analfabeter på grunn av mangelen på utdanning i landet. Det er veldig vanskelig eller til og med umulig for slike seere å se filmer med teksting. Det er også folk som blir distraheret av tekstingen når de ser på filmer. Derfor foretrekker de andre typer av filmoversettelse. (Language Reach, 2016)

4.1. TV

Fra kinoen flyttet tekstingen til TV, men først var det en fiasko. På små hjemme-TV er så folk rett og slett ikke teksten og kunne ikke lese den. Men hvis det er et problem, så må det finnes en løsning. Løsningen var å blande tekstingsbilder med filmbilder og kjøre dem parallelt med en annen filmskanner. Dette gjorde at produksjonsteamet kunne gjøre bokstavene lysere, slik at de var lettere å se på TV-skjermer. En annen metode som ble brukt var optisk teksting, som innebar et sett med transkripsjoner og å sette inn tekstingen manuelt inn i skanneren en om gangen synkronisert med filmens sekvenser. Denne møysommelige og litt grove metoden ble erstattet av prøvemethoden ved bruk av et automatisert system, men maskinene viste seg å være upålitelige, og det samme er de automatiske oversetterne tilgjengelig på Internett i dag. Innkomsten av trykkpresser tillot TV-produsenter å utføre noe som heter «rask bildetekst»,

der teksten ble stanset på kort og limt inn på film eller filmet av et TV-kamera ved bruk av bildeinversjon, slik at teksten ble gjengitt hvit på en svart bakgrunn.

For å oppsummere, viser det seg at teksting dominerte på grunn av dens økonomi og brukervennlighet. Tekstingen gjorde det enkelt å distribuere filmer over hele verden og gjorde eksporten av filmer enklere. Dessverre ble tekstingen ikke populært det året den dukket opp. Dens berømmelse kom mye senere. (Language Reach, 2016)

5. Vanlige oversettelsesfeil

Hver dag står vi overfor oversettelser. Oversettelser kan være i filmer, i bøker, i annonser og så videre. Ingen er immun mot oversettelser av dårlig kvalitet. Over hele verden lider store selskaper av dårlig oversatte navn eller slagord. Et veldig slående eksempel: Navnet «Coca-Cola» i Kina ble først oversatt som «Kekoukela», som bokstavelig talt betyr «Bit voksrumpetrollen» eller «Hest fylt med voks», avhengig av dialekten. (Бридж, 2014)

Mens dårlig oversettelse av merkenavn og slagord bare kan føre til et dårlig inntrykk av merkevaren hos forbrukeren, kan dårlig oversettelse av noe kommunikasjonsmaterieell få alvorlige konsekvenser.

Før man begynner å analysere materialet, er det viktig å forstå hvilke feil som finnes og hva man bør være oppmerksom på. Det er viktig å forstå hva som er galt og ikke galt, og hvorfor er visse løsninger tillatt. Noen ganger er feilene ikke signifikante og endrer ikke betydningen på noen måte, og noen ganger endres betydningen dramatisk.

Teksting kan også være oversettelser fra ett språk til et annet, så det er verdt å se nærmere på hvilke typer feil oversettere gjør.

5.1. Typer av oversettelsesfeil

Analyse vil være basert på boken til P. Newmark «A Textbook of Translation». Dette er en lærebok om oversettelse, som beskriver mange emner og problemer som oppstår i oversettelse. (Newmark, 1988) Takket være denne opplæringen kan du analysere teksten og sjekke kvaliteten på oversettelsen, samt forklare hvorfor denne oversettelsen vil være passende og hvorfor ikke.

5.1.1. Grammatikk- og syntaksfeil

Ulike språk har unike grammatikk- og syntaksregler. Derfor kan strukturen til setningen, skilletegn og så videre variere. Det er også verdt å se på stavemåten til ord og setninger. (Rod, 2017)

5.1.2. Feil oversettelse av ord

Dette kan skyldes en forglemmelse eller mangel på kunnskap fra oversetterens side. Lokale forskjeller må tas i betraktning ved oversettelse. Å oversette feil ord - for eksempel «trikk» i stedet for «tog» - kan være kostbart hvis mållandet ikke har noen trikker. Oversettere bør også passe seg for falske venner - ord på forskjellige språk som har samme form, men forskjellige betydninger, for eksempel ordet «knote» på norsk er veldig likt det russiske ordet "кнут", bare de har en ulike betydninger. Oversetter man det russiske ordet til norsk, så blir det «en pisk». (Rod, 2017)

5.1.3. Inkonsekvent oversettelse

Noen uerfarne oversettere kan ha problemer med å opprettholde et konsekvent tonefall. Hvis vi for eksempel har en ungdomsserie, så bruker den et uformelt språk, noe som gjør at en formell oversettelse ikke vil passe. Formell oversettelse egner seg for eksempel for å oversette en dokumentar. (Rod, 2017)

5.1.4. Kulturforskjeller

Språk kan ikke tolkes eller oversettes nøyaktig uten kontekst. Over hele verden har hvert språk en unik tolkning i henhold til folks måte å tenke på, lokalhistorie, livsstil og geografisk plassering. (Rod, 2017)

5.1.5. Språkløkalisering

Det at man ikke tar hensyn til språkforskjeller kan føre til at oversettere bruker feil ord på feil steder. Dette kan føre til mange feil og forringe kvaliteten på det oversatte arbeidet. (Rod, 2017)

5.1.6. Manglende kontekst

I ulike sammenhenger kan oversettelsen variere, så det er viktig å ikke se på et enkelt ord eller en setning, men også å fange den generelle betydningen. (Rod, 2017)

5.1.7. Sjargong

I hver bransje er det en viss sjargong som oversettere rett og slett ikke kan og gjør feil når de oversetter. (Rod, 2017)

5.1.8. Maskinoversettelse

I dette tilfellet fungerer ulike programmer, for eksempel Google Translate, som oversettere. Denne typen oversettelse har ennå ikke nådd perfektjon, så feil er uunngåelige. (Rod, 2017)

5.1.9. Feil i originalteksten

Hvis originalteksten er skrevet med feil, er det enda vanskeligere for en oversetter å oversette den. (Rod, 2017)

5.1.10. Slang, idiomer og uttrykk

Slike ting kan være vanskelig å oversette. Det finnes ordbøker hvor det finnes en oversettelse av idiomer. Det er bedre å bruke dem og ikke prøve å oversette det selv. (Rod, 2017)

6. Teksttyper og talestiler

Det er viktig å forstå hvilke typer av tekster som finnes. Å forstå teksttyper gjør det lettere å lese. Leseren må forstå formålet med teksten han/hun leser. Så la oss vurdere følgende typer tekst:

1. Narrativ tekst

Hensikten med teksten er å gjenfortelle hendelsen.

2. Beskrivende tekst

Hensikten med teksten er å fortelle hvordan noe fungerer. Et leksikon er et eksempel på en beskrivende tekst.

3. Forklarende tekst

Hensikten med denne teksten er å fortelle om hvordan noe fungerer. For eksempel forskjellige ordninger som forteller oss trinn for trinn om prosessen med et arbeid.

4. Pedagogiske tekster

Hensikten med teksten er å undervise. For eksempel lærebøker i matematikk.

5. Diskutert tekst

Hensikten med teksten er å argumentere. For eksempel debatter. (Korsgaard et al., 2014)

I tillegg til teksttyper finnes det også talestiler. Siden serien blir analysert, er det viktig å forstå hvilken talestil den inneholder. Dette er viktig å forstå for å kunne oversette den riktig og bevare atmosfæren i serien. Talestiler er et system av språklige elementer i språket, avgrenset av kommunikasjonsforholdene og oppgavene. Det finnes følgende talestiler:

1. Vitenskapelig

Denne talestilen er informasjonsbasert, pedagogisk og evidensbasert. Brukes for eksempel i bacheloroppgaver.

2. Offisiell virksomhet

Denne talemåten brukes for å gi informasjon i en formell setting. Brukes for eksempel i lover.

3. Publisistisk

Hovedfunksjonen til denne talestilen er å påvirke lesernes sinn og følelser. Den er designet for å formidle informasjon til allmennheten. Den brukes for eksempel i anmeldelser eller artikler.

4. Kunstnerisk

Funksjonen til denne talestilen er å påvirke fantasien og følelsene til leseren. Forfatteren formidler ikke bare tankene, men også følelsene sine. Den brukes for eksempel i romaner og ballader.

5. Muntlig

Hovedfunksjonen til denne stilen er kommunikasjon mellom mennesker i en uformell setting. For eksempel dialoger mellom venner. (4EΓΘ, 2022)

6.1. Funksjoner for oversettelse av undertekster

Teksting skiller seg oversettelse. Oversettelse har ikke noen tegngrense. For eksempel, hvis en bok blir oversatt, er det ingen tegnbegrensning per side. Tekstingen har denne begrensningen. Derfor brukes det forkortelser i tekstingen. I henhold til reglene skal tekstingen ikke inneholde mer enn 39 tegn med mellomrom. (Alija, 2022)

«Teksting er en forkortet oversettelse av filmens dialoger, som gjenspeiler hovedinnholdet og følger med videosekvensen til filmen i sin originalversjon som trykt tekst nederst på skjermen.» (Alija, 2022)

Basert på dette kan vi konkludere med at med tekstingen reduseres teksten og kun hovedideen formidles.

7. Slang og idiomer

Siden serien er for ungdom, kan det antas at den bruker slang.

«Slang er medvitne avvik fra normalspråket, i ord, vendingar og tydingar, som ikkje er knytte til dialekt eller fagspråk.» (Hasund, 2023)

Slang er en uformell talestil som ikke er avhengig av dialekter. Det brukes ofte til å uttrykke sterke følelser. Også ved hjelp slang kan man du bestemme hvilken gruppe en person tilhører. For eksempel har fans av tung musikk i gruppen sin en viss slang som en person som ikke er glad i den slags musikken ikke ville forstå. Eller for eksempel kan det være vanskelig for en bestemor å forstå barnebarnet sitt, siden hun tilhører en gruppe av en annen tid og snakker sin tids slang.

I tillegg til slang, har hvert språk idiomer.

«Idiom er et uttrykk, uttrykksmåte eller vending som er karakteristisk for et språk.» (Nilstun, 2023)

8. Forskjeller mellom russisk og norsk.

Det er ikke mange forskjeller, men det er de.

1. I russisk teksting er det vanlig å skrive maks 35 tegn i ett, og på norsk maks 39 totalt
2. Tiden avhenger av linjene. antall linjer er det samme som på norsk, maks to.
Maksimal tid er 6 sekunder hvis to linjer, på norsk var det 8 sekunder. (CinePromo, 2016)

Ingen tilleggsregler for utforming av undertekster ble funnet. alle andre elementer forblir de samme.

Når det gjelder syntaks, er det én stor forskjell mellom norsk og russisk. På norsk skal hver setning ha et subjekt, men på russisk er det ikke et så strengt krav. Eksempel: på norsk „Jeg

vet ikke“, men på russisk man kan si „Vet ikke“ eller kan si å forlate pronomet „Jeg vet ikke“ også. (Rusky, 2016)

9. Analyse av oversettelsesfeil i «Skam»

Etter å ha analysert teksten kom jeg frem til at dette er en fortellende tekst, og jeg tilskrev den også litt til diskusjonsteksten. Teksten består av dialoger, samt korrespondanse. Karakterene forteller hverandre forskjellige ting, og diskuterer også forskjellige temaer seg imellom.

Denne serien bruker en samtalestil. Så serien består av dialoger mellom tenåringer. Det ville være mulig å tilskrive den eneste samtalen med politimannen en offisiell forretningsstil, men det hørtes vennlig nok ut, og fra tjenestemannen var det bare en forespørsel om å vise dokumentene. Isaks dialog med politiet:

Politet: «Hei! Hvor skal du?»

Isak: «Hjem»

Politet: «Du skal hjem? Over gjerdet? Alle andre har gått ut av porten der. Har du noe ID på deg? Bankkort? Førerkort?»

Isak: «Nei, ingenting»

Politet: «Hva heter du?»

Isak: «Adrian Elsett»

Politet: «Du er hvor gammel? Vent litt. Ja?»

På slutten av dialogen ble politiet distraheret og Isak bare stakk av.

Dialogen med læreren var også veldig kort, og i følge reaksjonen til Sana så det ikke ut som en offisiell forretningsstil. Dialog med læreren:

Læren: «Sana og Isak kan jobbe sammen»

Sana: «Hæ? Nei, jeg sitter ikke her.»

Læren: «Kan du ikke jobbe med Isak, da? Det er sånn at gutter og jenter kan jobbe sammen. I Norge gjør vi det.»

Sana reaksjon på lærerens ord er ikke offisielt forretningsmessig. Derfor kan jeg konkludere med at bare forretningsstilen for tale brukes i serien. Tenåringer i serien kommuniserer med hverandre ved å bruke en samtalestil. Så i undertekster er det viktig å beholde akkurat denne talemåten.

Ingen idiomer ble funnet i teksten. Derfor er det umulig å analysere dem.

Nybegynner tekstere gjør ofte feil. Jeg gjorde hovedfeilene som jeg vil sjekke ut fra. Jeg vil også være spesielt oppmerksom på slang. Fra listen P. Newmark valgte jeg elementene jeg vil analysere. Jeg valgte også ett ekstra element som ikke var på listen hans, siden. Jeg valgte slang fordi de synes det er et interessant tema å studere. Jeg fikk 4 poeng.

1. Ord-for-ord oversettelse
2. Feil tekststil
3. Overdrivelse (mange unødvendige ord)
4. Slang

9.1. Bokstavelig oversettelse

«Ord-for-ord-oversettelse – Du oversetter ord for ord og bevarer ordrekkefølgen til kildepråket. Det tas ikke hensyn til konteksten, men ordet oversettes til dens vanligste betydning på målspråket.»

Jeg har ikke funnet noe bokstavelig oversettelse. Siden serien ble oversatt av unge mennesker som i kraft av talen sin liker å forkorte alt eller stadig bruke slang, så jeg ikke noen bokstavelig oversettelse.

9.2. Feil tekststil

Stilen på teksten virket først merkelig for meg. Det var veldig uvanlig for meg å se på en slik tale, men jeg kan ikke kalle det en oversettelsesfeil.

Jeg ønsket hele tiden å fikse det, og jeg begynte å gjøre det. Da jeg så på min versjon, skjønte jeg at det var jeg som gjorde feil med stil. Min versjon inneholdt ikke banneord og var veldig «utdannet». Den var ikke dårlig, men den hadde helt annen stil, siden atmosfæren i serien

forsvant. Derfor ble dette alternativet umiddelbart ekskludert. Amatørtekstere formidlet den generelle stemningen i serien veldig godt, og reflekterte tenåringenes tale så godt som mulig.

Deretter vil det bli gitt tabeller der den første kolonnen vil bety originalteksten, den andre vil bety undertekstene som er oppgitt, den tredje vil bety oversettelsen av russiske undertekster til norsk og i den fjerde vil om nødvendig en alternativ oversettelse til russisk tilbys og oversettelsen til norsk vil bli skrevet i parentes.

Det eneste jeg ville fikse er:

Jeg skal tisse.	Мне в туалет	Jeg må på toalettet	Мне нужно поссать (Jeg skal tisse)
-----------------	--------------	---------------------	---------------------------------------

Oversettelsen er også korrekt, men min versjon er mer egnet for denne serien. begge setningene betyr det samme, men min versjon er mer slang.

9.3. Overdrivelse (mange unødvendige ord)

En veldig vanlig feil er overfloden av ord i oversettelsen, som ikke var i originalteksten. Jeg har funnet disse feilene. For eksempel:

Unnskyld for at jeg la det der	Ладно, извини, что оставил ее там	Ok, unnskyld for at jeg la det der
--------------------------------	-----------------------------------	------------------------------------

I dette tilfellet ble den russiske versjonen lagt til ordet «ok». Det kunne godt vært gjort uten. Dette endret ikke betydningen på noen måte, så denne feilen kan ikke anses som kritisk.

Vi har så stor glede av at dere er her i dag	Мы очень рады, что вы, ребята, сегодня здесь	Vi har så stor glede av at dere er her, folkens, i dag
--	--	--

I dette tilfellet dukket ordet «folkens» opp i den russiske versjonen. Dette endrer ikke betydningen, men selv uten dette vil ordet bli veldig bra.

Jeg fant også situasjoner der det dukket opp setninger som ikke var i originalteksten. De endrer ikke betydningen, men jeg synes det er overflødig. Konteksten trenger ikke å avklares. Eksempel:

Gjør ikke du?	Почему ты так удивлен? А ты нет?	Hvorfor er du så overrasket? Er ikke du?
---------------	----------------------------------	--

I dette tilfellet var hele spørsmålet «Hvorfor er du så overrasket?». Dens tilstedeværelse er overflødig og uberettiget.

Fått så lav standard?	(Что с вами, парни.) Почему у вас такие низкие стандарты?	Hva er galt med dere? Fått så lav standard?
-----------------------	---	---

Uttrykket «Hva er galt med dere?» var ikke i originalteksten. I dette tilfellet har ikke uttrykket noen betydning at du legger det til i oversettelsen.

Du burde vært mye mindre kresen, så stygg som du er	(Про какие стандарты ты тут говоришь?) С таким лицом, как у тебя, нужно быть менее придирчивым.	Hvilke standarder snakker du om her? Du burde vært mye mindre kresen, så stygg som du er
---	---	--

Setningene «Hvilke standarder snakker du om her?» var ikke i den opprinnelige teksten. I dette tilfellet har ikke uttrykket noen betydning at du legger det til i oversettelsen.

Ikke i dette livet, eller det nestes	Не в этой жизни, и не факт, что в другой.	Ikke i dette livet, eller ikke et faktum det nestes
--------------------------------------	---	---

Uttrykket «ikke et faktum» var ikke i den opprinnelige teksten. I dette tilfellet har ikke uttrykket noen betydning at man legger det til i oversettelsen.

Forrige hun holdt på med var en modell på 20 år.	Последний парень, с кем она путалась, был двадцатилетней моделью	Forrige fyr hun holdt på med var en modell på 20 år.
--	--	--

Ordet «fyr» var ikke i den opprinnelige teksten. I dette tilfellet har ikke uttrykket noen betydning at du legger det til i oversettelsen.

Jeg har kjangs	Так что у меня есть шанс	Så jeg har kjangs
----------------	--------------------------	-------------------

Ordet «Så» var ikke i den opprinnelige teksten. I dette tilfellet har ikke uttrykket noen betydning at du legger det til i oversettelsen.

Du sitter jo og røyker med ham!	Знаешь... Что за хуйня? Ты сидишь здесь и куришь ее с ним	Vet... hva faen er det? Du sitter her og røyker det med ham
---------------------------------	---	---

Uttrykket «Hva faen» var ikke i originalteksten. I dette tilfellet har ikke uttrykket noen betydning at du legger det til i oversettelsen.

Isak! Han er våken.	Исак! Привет, он проснулся	Isak! Hei, han er våken.
---------------------	----------------------------	--------------------------

Ordet «Hei» var ikke i den opprinnelige teksten. I dette tilfellet har ikke uttrykket noen betydning at du legger det til i oversettelsen.

Kødda. Jeg skal på Joker og kjøpe fiskekaker. Kødda	Нет, шучу. Пойду в магазин за рыбными котлетами. Шучу	Nei, kødda. Jeg skal på butikk og kjøpe fiskekaker. Kødda
---	---	---

Ordet «Nei» var ikke i den opprinnelige teksten. I dette tilfellet har ikke uttrykket noen betydning at du legger det til i oversettelsen. Også i dette tilfellet ble navnet på butikken endret til ordet «butikk». Dette ble gjort for at hele publikum skulle forstå hva som ble sagt. Tross alt er det ikke overalt en butikk med samme navn, og ikke hele publikum skulle kunne forstå hvor karakteren var på vei.

Dere er verken treddiser eller førstiser	Не первогодки или выпускники	Ikke førsteår eller graduates
--	------------------------------	-------------------------------

I dette tilfellet har oversettelsen endret seg mye. På norsk ville oversettelsen vært «Ikke førsteår eller graduates». I dette tilfellet er dette ikke noe feil. Dette er begrunnet med det faktum at i Russland eller i andre land er utdanningssystemet annerledes. For at seerne skulle forstå hovedbetydningen, var det nødvendig å erstatte originalteksten.

Oversettelsen inkluderte også sletting av teksten. I henhold til reglene for teksting er dette tillatt. Det viktigste er å formidle hovedbetydningen og ikke endre den.

Da tar jeg det! Jesus Christ	Тогда давай мне, Господи	Da tar jeg det! Gud
------------------------------	--------------------------	---------------------

I dette tilfellet er oversettelsen helt korrekt. På russisk er det ingen som sier «Jesus Christ» i en sånn sammenheng. Vanligvis sier man «Gud» (Господи) eller jeg kan også her tilby alternativet «Gud» (Боже/о Боже). Oversatt til norsk er det ingen forskjell mellom disse to alternativene. P. Newmark: «Mens når man oversetter kulturspesifikke termer, kan det per definisjon ikke finnes det kulturell ekvivalent, i den grad kulturene er tilstrekkelig like på de områdene begrepet viser til, kan det godt finnes en ekvivalent i målspråket for et institusjonelt begrep.» (Newmark, 1988)

Det her er dritkjedelig	Здесь так скучно	Det her er kjedelig
-------------------------	------------------	---------------------

Ordet «drit» mangler. Det ville ha vært bedre å la ham å si «Здесь чертовски скучно».

Du er hvor gammel? Vent litt. Ja?	Адриан, сколько тебе лет?	Adrian, hvor gammel er du?
--------------------------------------	------------------------------	-------------------------------

For det første dukket det opp en appell ved navn, som ikke var i den opprinnelige teksten. I denne samtalen mellom to personer var det mulig å ikke legge det til. Men slutten er borte.

P. Newmark: «Utelatelse betyr at begrepet fra kildeteksten rett og slett ikke overføres til måltekken.» (Newmark, 1988)

Eh... Jeg vet ikke	Не знаю	Vet ikke
--------------------	---------	----------

I denne versjonen mangler pronomenet. I prinsippet kan du si det sånn, men det gjør heller ikke vondt her. Syntaksen til det russiske språket lar deg snakke uten pronomen.

Jeg skal vet bare finne på noe... finne på noe...	Что-нибудь придумаю	Noe vil finne
---	---------------------	---------------

I denne versjonen mangler pronomenet. I prinsippet kan du si det sånn, men det gjør heller ikke vondt her. Også i originalteksten var det en repetisjon av siste del av setningen, den ble fjernet i teksten.

Nei, den var dritliten og tynn.	Нет, но он был маленький и тонкий	Nei, den var liten og tynn.
---------------------------------	-----------------------------------	-----------------------------

Ordet «drit» mangler. Det ville vært bedre å forlate ham og si «Нет, но он был чертовски маленький и тонкий». P. Newmark: «En term som refererer til noe spesifikt byts ut til noe mer generell.» (Newmark, 1988)

Gjør ikke du?	Почему ты так удивлен? А ты нет?	Hvorfor er du så overrasket? Gjør ikke du?
---------------	----------------------------------	---

I dette tilfellet ble det lagt til et helt spørsmål, som ikke var i den norske versjonen. «Hvorfor er du så overrasket?». Det forstyrrer ikke betydningen, snarere utfyller den bare.

Hva gjør kosegruppa?	Группа уюта? Что вы там делаете?	Kosegruppa? Hva gjør dere i kosegruppa?
----------------------	----------------------------------	---

I dette tilfellet ble det lagt til et helt spørsmål, som ikke var i den norske versjonen. «Kosegruppe?». I den norske versjonen passet hele betydningen inn i ett spørsmål, og i den russiske versjonen ble den delt inn i to spørsmål. Hvis du oversetter til russisk og legger igjen én setning, får du «Что делают в группе уюта?». Dette alternativet er bedre her.

Unnskyld for at jeg la det der	Ладно, извини, что оставил ее там	Ok, unnskyld for la det der
--------------------------------	-----------------------------------	-----------------------------

I dette tilfellet ble ordet «Ok» lagt til. Man klarer seg helt den.

Tror du jeg er dum?	Думаешь, я тупая?	Tror jeg er dum?
---------------------	-------------------	------------------

I dette tilfellet mangler pronomenet «du». «Ты думаешь, что я тупая?» Jeg returnerte pronomenet til dets plass og betydningen har ikke endret seg. Syntaksen til det russiske språket lar deg snakke uten pronomen.

Du får det når jeg ser dere på gruppemøtet	Получишь, когда увижу вас на собрании	Får det når jeg ser dere på gruppemøtet
--	---------------------------------------	---

I dette tilfellet mangler pronomenet «du». «Ты получишь, когда увижу вас на собрании группы». Jeg returnerte pronomenet til dets plass og betydningen har ikke endret seg. Ordet «gruppe» mangler også i oversettelsen. Jeg returnerte den også.

Vil du være på gruppe med meg?	Поэтому я хотела спросить, не хочешь ли ты объединиться со мной?	Derfor ville jeg spørre, vil du være på gruppe med meg?	Не хочешь ли ты объединиться со мной? (Vil du være på gruppe med meg?)
--------------------------------	--	---	--

Den første delen av setningen mangler i originalteksten, så jeg ville fjernet den fra russisk også.

I mange eksempler har vi sett at ikke-signifikante fraser er fjernet. Siden det maksimale antallet tegn er 39, inkludert mellomrom, fjernet teksteren fra teksten fraser og ord som ikke hadde en spesiell betydning. I henhold til reglene er denne metoden tillatt, forutsatt at hovedbetydningen forblir.

9.4. Slang

Hensikten med dette kapittelet er å lære norsk slang. Man bruk ordbøker for å prøve å finne den nøyaktige oversettelsen. Og også siden denne serien ikke ble oversatt av profesjonelle tekstere og i lang tid ble den tekstet av vanlige mennesker, på ulike internettplattformer, for eksempel Youtube.

Slangen er den mest interessante delen for meg. Man kan lære deg språket perfekt og ikke forstå menneskene rundt deg, siden de snakker slang. Slang undervises ikke på skolene, det

finnes ikke noen kurs. Slang kan bare læres i et bestemt miljø og gjennom praksis. Da jeg flyttet til Tartu, hadde jeg et godt ordforråd i estisk, men lite øving. Det var også vanskelig for meg å forstå andre på grunn av slang. Mange mennesker står overfor dette problemet. Så dette er spesielt interessant for meg.

For bedre å forstå hva slang i serien betyr, bestemte jeg meg for å henvende meg til norske bloggere som forklarer det. Det var takket være bloggere at fans lærte seg norsk slang, siden informasjon ikke finnes i ordbøker.

Det var ikke mye slang i teksten. Stort sett snakket tenåringer uten å bruke det, men det finnes fortsatt eksempler. Det var også ord lånt fra engelsk. De kan også klassifiseres som slang. Eksempler:

Det er bra shit, ass.	Бля, охуенная дрянь! (original)	Det er bra shit, ass	Это хорошая/топовая дурь! (min versjon) (Det er en god tosk)
-----------------------	---------------------------------	----------------------	---

Oversettelsen er perfekt. Jeg tilbød også oversettelsen min, som ikke passer så godt her. Min oversettelse formidler også betydningen. Men når man oversetter, er det viktig ikke bare å formidle betydningen, men også bevare atmosfæren i filmen. Da jeg begynte å oversette, skjønnte jeg at jeg bare fjernet forbannelsesordene, men dette endret atmosfæren i serien radikalt.

Både hun og Emilie er dritdeilige.	Она и Эмилия такие горячие...	Hun og Emilie er så varme	Она и Эмилия чертовски горячи (Hun og Emilie er dritdeilige)
------------------------------------	-------------------------------	---------------------------	---

Den originale oversettelsen formidlet betydningen, men det virket for meg at den endret atmosfæren litt, så jeg ga også min versjon, det virket for meg som om den passet bedre for øyeblikket og min versjon viste seg å være enda mer nøyaktig.

Hun er ikke pulbar.	Я б не вдул. (original versjon)	Jeg ville ikke blåse	Она не секси (Hun er ikke sexy)
---------------------	---------------------------------	----------------------	---------------------------------

I dette tilfellet er det to alternativer: original og min. Det er ikke noen anglisisme i originalversjonen. Det passer til atmosfæren i serien. Det ligner på språket til tenåringsgutter. Jeg bestemte meg for å tilby min egen versjon, som etter min mening også passer her. Siden

det russiske språket har mange dialekter og snakkes av mange mennesker, kan begge alternativene brukes. I min versjon er det en anglisisme.

Jeg kunne pult alle i første	Я бы мог трахнуть каждую из первого!	Jeg kunne pult alle i første
------------------------------	---	------------------------------

En bokstavelig oversettelse som ikke bare formidler betydningen, men også bevarer atmosfæren til serien og karakterenes talestil.

Det her er dritkjedelig	Здесь так скучно	Det her er så kjedelig	Здесь чертовски скучно (Det her er dritkjedelig)
----------------------------	------------------	---------------------------	---

I den originale oversettelsen er av en eller annen grunn ordet «drit» tapt. Dette lille ordet forråder den fosterkende fargen på situasjonen. Derfor ga jeg oversettelsen min, der jeg ikke fjernet dette ordet. Kanskje forfatteren ønsket å spare plass og erstattet derfor dette ordet. Men i henhold til reglene for teksting er det tillatt å bruke 39 tegn i ett lysbilde. I min versjon viste det seg å være lengre, men det overskrider ikke det tillatte antallet symboler, og formidler også den emosjonelle fargen og holdningen til karakteren til dette stedet og situasjonen.

Mot formodning ble det kun funnet fire setninger med slangord i serien.

9.5. Positive sider ved oversettelsen

Det var også mange positive ting i denne tekstingsom bør merkes. Forfatteren av denne tekstingen prøvde veldig hardt og fulgte reglene når han laget tekstingen. Basert på tekstingen som ble laget, kan det konkluderes med at forfatteren deres kjenner reglene nøyaktig og bruker dem når han tekster.

1. Valgt språk

Språket som brukes i tekstingen er veldig bra og egnet. Denne serien er for ungdom og språket skal samsvare med denne målgruppen.

2. Tallene er riktige.

Alle tider og datoer er korrekte. Ingen feil ble funnet.

3. Bindestrek

Bindestreken er brukt på de riktige stedene.

4. Trykkfeil

Ingen skrivefeil ble funnet, og heller ingen grammatiske feil.

5. Intertitres

Serien brukte også intertitres. De ble også teksten.

6. Kursivering

Kursivering ble også brukt til dens tiltenkte formål. Den ble ikke funnet på feil steder.

7. Forkortelser

Det var forkortelser i teksten som ble brukt riktig og som var forståelige.

8. Tid

Teksten ble gjort bra i tide, teksten var lett å lese og den ble heller ikke værende på skjermen for lenge. Det kan også bemerkes at teksten ikke overlappet bildet.

I tillegg til tekniske problemstillinger er det også viktig å se på selve språket. Den foreslåtte teksten er godt utført, da de ikke bare formidler betydningen, men også prøver å beholde atmosfæren. Når man ser på serien og leser teksten, får man den rette oppfatningen om karakterene. Takket være teksten forstår seeren at karakterene er tenåringer. Når en politimann eller en lærer dukker opp, endres språket fra en tenåringspråk til en offisiell talestil. Noen tekster var ikke bokstavelige. I tillegg til tekniske problemer er selve oversettelsen også godt utført.

10. Diskusjon og konklusjon

Dette kapittelet vil oppsummere resultatene av dette arbeidet. Fra dette arbeidet kan du lære at det som så ut til å være en feil, men som faktisk ikke er det. For eksempel mangelen på pronomen i russiske undertekster.

10.1. Diskusjon

Oversettelsen er godt utført. Det er ikke mange feil. Språket som brukes i teksten passer godt til serien. Det bevarer atmosfæren og forråder betydningen. Noen øyeblikk kan korrigeres for bedre å formidle et emosjonelt bilde eller for bedre å bevare atmosfæren i selve serien.

Avhengig av regionen kan språket i teksten korrigeres litt, men tekstningen vil være forståelige for alle som har russisk som morsmål (eller folk som snakker slaviske språk på et godt nivå) eller til og med elever som lærer russisk.

Den tekniske delen av tekstningen er godt utført. Fonten er godt valgt. Teksten er synlig, noe som betyr at tekstningen også passer for personer med spesielle behov. De vil være i stand til ikke bare å forstå betydningen, men også å stupe inn i filmens atmosfære. Forstå hvem hovedpersonene er og hvordan de kommuniserer med hverandre.

Jeg anser formålet med denne oppgaven som fullført, siden spørsmålet om tekstningen har blitt undersøkt. Nå ble det klart hvorfor tekstningen ikke alltid blir oversatt ordrett. Det ble også klart hva som er oversettelsesfeil og hva som ikke er det. Bokstavelig oversettelse er ikke alltid bra i tekstning.

10.2. Konklusjon

Basert på analysen kan det ses at under oversettelsen ble reglene for oversettelse i undertekster observert: syntaksen ble ikke brutt, hovedideene forble, det uformelle språket ble observert, atmosfæren til filmen ble bevart.

De tekniske aspektene ved undertekster blir også observert: fonten og størrelsen på teksten, overføringen av setninger til neste ramme, utformingen av tall, tiden som er tildelt undertekster.

Takk være dette arbeidet kan man lære litt om historien av oversettelsen. Også historien om opprettelsen av filmlyder, og deretter historien av teksting, tekniske regler for å lage teksting, og også noen oversettelsesregler. Fra oppgaven kan man lære formålet med teksting. Den er laget ikke bare for utenlandsk publikum, men også for publikum med spesielle behov.

Under analysen ble det funnet at teksteing er godt utført. Alle tekstforkortelser er begrunnet i reglene. Noen steder kan man si det annerledes, men originaltekstingen egner seg også.

11. Litteraturliste

- 4ЕГЭ, 2022. Памятка по определению стиля речи [WWW Document]. 4ЕГЭ. URL <https://4ege.ru/russkiy/65605-pamjatka-po-opredeleniju-stilja-rechi.html> (accessed 6.5.23).
- Alija, H., 2022. Перевод субтитров — как сделать? Какие трудности могут возникнуть? [WWW Document]. Курсы переводчиков онлайн — Школа перевода. URL <https://translator-school.com/ru/> (accessed 6.5.23).
- CinePromo, 2016. Общемировые стандарты по изготовлению субтитров [WWW Document]. «CinePromo». URL <https://cinepromo.ru/blog/teoriya-kino/obshhemirovyie-standartyi-po-izgotovleniyu-subtitrov/> (accessed 6.5.23).
- Hasund, I.K., 2023. slang. Store norske leksikon.
- Korsgaard, M., Henriksen, M., Holm, M., 2014. Teksttyper [WWW Document]. undervis. URL <https://www.undervis.dk/teksttyper> (accessed 6.5.23).
- Laherand, M.-L., 2010. Kvalitatiivne uurimisviis. Tallinn : Sulesepp.
- Language Reach, 2016. A History of Film Subtitles and The Growth of Video Translation |. URL <https://www.languagereach.com/a-history-of-film-subtitles-and-the-growth-of-video-translation/> (accessed 5.11.22).
- Linguisticus, 2017. Краткая история переводческой деятельности - Linguisticus.com. URL http://linguisticus.com/ru/TranslationTheory/OpenFolder/ISTORIJA_PEREVODA (accessed 4.5.22).
- Myrvang, S.E., 2017. Nå kan du ikke lenger se «SKAM» fra utlandet [WWW Document]. NRK P3. URL <https://p3.no/na-kan-du-ikke-lenger-se-skam-fra-utlandet/> (accessed 6.5.23).
- Nettbibelen [WWW Document], uten dato. URL <https://bibel.no/nettbibelen> (accessed 4.12.22).
- Newmark, P., 1988. A Textbook of Translation. Prentice-Hall International.
- Nilstun, C., 2023. idiom. Store norske leksikon.
- NRK, 2013. Retningslinjer for teksting i NRK – NRK-språket [WWW Document]. URL <https://sprak.nrk.no/rettleiing/teksting/> (accessed 6.5.23).
- Rod, 2017. Top 10 Translation Errors: How To Find And Fix Them [WWW Document]. URL <https://localizejs.com/articles/translation-errors-how-to-fix/> (accessed 6.5.23).
- Russky, 2016. Синтаксис / Грамматика [WWW Document]. russky.info. URL <https://russky.info/grammar/syntax> (accessed 6.5.23).
- Wikipedia, 2017. Стыд (телесериал). Википедия.
- Бридж, Б. переводов, 2014. Негативные последствия некачественного перевода [WWW Document]. URL <https://kiev-bridge.com.ua/blog/negativnye-posledstviya-nekachestvennogo-perevoda.html> (accessed 2.13.22).
- «Экспресс», 2022. История переводческой деятельности в России [WWW Document]. URL https://termin74.ru/articles/perevodcheskaya_deyatelnost/ (accessed 11.4.22).

Resümee

SARJA «SKAM» VENEKEELSE SUBTIITRID Ühe osa analüüs

Bakalaureusetöö, Tartu Ülikooli humanitaarteaduste ja kunstide valdkond, maailma keelte ja kultuuride kolledž, skandinavistika osakond, Tartu 2023. Autor Jekaterina Ivanova, juhendaja Maiu Elken 33 lk.

Käesoleva bakalaureusetöö eesmärgiks on analüüsida vene subtiitrid, mida esitatakse norra sarjale „Skam“. Selleks uuriti töös subtiitrite teemat, nimelt tõlkimise reegleid ja vastuvõetavaid aspekte. Leiti, et vene ja norra keeled on süntaksilt veidi erinevad ning ka subtiitrite reeglid on nendes kahes keeles natuke erinevad.

Antud töös kasutatakse kvalitatiivset uurimismeetodit. Praktilises osas oli subtiitrite analüüs, mis näitas, et subtiitrid on hästi tehtud. Selleks, et seda analüüsida vaadati ära üks sarja osa (3 sesoon 1 osa). Subtiitris vigu peaaegu polnud. Kõik tekstilühendid olid õigustatud, kasutatud keel säilis sarja atmosfääri ning süntaksi järgi kõik oli õige. Kohati võib anda tõlke analooge, aga ka originaalsubtiitrid on hästi tehtud.

Tulemus näitas, et subtiitrid on hästi tehtud. Kohati võib tuua analooge, aga kasutatud subtiitrid ka on tehtud hästi. Tõlge annab edasi peamised mõtted ning säilib sarja atmosfääri.

Mina, Jekaterina Ivanova, kinnitan, et olen bakalaureusetöö kirjutanud iseseisvalt. Kõikidele kasutatud materjalidele, teiste autorite väidetele ja arvamustele on nõuetekohaselt viidatud.

Jekaterina Ivanova

05.06.2023

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Jekaterina Ivanova

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) minu loodud teose „RUSSISK TEKSTING AV «SKAM» Analyse av en episode“

mille juhendaja on Maiu Elken

reprodutseerimiseks eesmärgiga seda säilitada, sealhulgas lisada digitaalarhiivi DSpace kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.

2. Annan Tartu Ülikoolile loa teha punktis 1 nimetatud teos üldsusele kättesaadavaks Tartu Ülikooli veebikeskkonna, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace kaudu Creative Commons'i litsentsiga CC BY NC ND 4.0, mis lubab autorile viidates teost reprodutseerida, levitada ja üldsusele suunata ning keelab luua tuletatud teost ja kasutada teost ärieesmärgil, kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.

3. Olen teadlik, et punktides 1 ja 2 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.

4. Kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei riku ma teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse õigusaktidest tulenevaid õigusi.

Jekaterina Ivanova

05.06.2023